|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૧૯

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. **(૧૦)**

(૧) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. **(૫)**

૧. અપ્પડિહય **અપ્રતિહત=કોઇ પદાર્થથી હણાય નહિ એવા** **સામાયિકના સાતમા પાઠમાં**

૨. અસાવગ **શ્રાવકને નહિ કરવા યોગ્ય** **પ્રતિક્રમણના બીજા પાઠમાં**

૩. કમ્મઉ ય **કર્મ (વ્યાપાર) સંબંધી અને** **સાતમા વ્રતમાં**

૪. પરિભુત્તં **ભોગવેલી હોય** **બીજા શ્રમણસૂત્રમાં**

૫. પજ્જવસાણાણં **પર્યંતના** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૨) પાઠપૂર્તિ કરો. **(૫)**

૧. ઉગ્ગહં **નિસીહિ અહોકાયં કાયસંફાસં ખમણિજ્જો ભે કિલામો** અપ્પ

૨. સમણે **નિગ્ગંથે ફાસુએણં એસણિજ્જેણં અસણં પાણં** ખાઈમં

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(૫)**

૧. ત્રીજા ગુણસ્થાને કઈ પ્રકૃતિનો અબંધ? **૫, ૨ આહારક, તીર્થંકર નામ કર્મ, મનુષ્ય આયુ, દેવાયુ**

૨. પહેલા અને બીજા કર્મગ્રંથનું નામ શું છે? **કર્મવિપાક અને કર્મસ્તવ.**

૩. કર્મબંધનું કારણ શું છે? **મિથ્યાત્વ આદિ પાંચ આશ્રવ છે.**

૪. માત્ર મિથ્યાત્વીની હાજરીમાં જ કેટલી પ્રકૃતિ બંધાય છે? **૧૬.**

૫. દશમા ગુણસ્થાને કયા કયા કર્મની પ્રકૃતિનો બંધ વિચ્છેદ થાય? **જ્ઞાનાવરણીય કર્મ, દર્શનાવરણીય કર્મ, અંતરાય કર્મ, નામ, ગોત્ર.**

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો બંધ ક્યાં સુધી? બંધ વિચ્છેદ ક્યારે? **(૫)**

	બંધ	બંધ વિચ્છેદ
૧. ઔદારિક	**૧ થી ૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૪ થા ગુણસ્થાન છેડે**
૨. નરક ગતિ	**૧ લા ગુણસ્થાને**	**૧ લા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. પુરુષવેદ	**૧ થી ૯/૧ ગુણસ્થાન સુધી**	**૯/૧ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. નિર્માણ નામ	**૧ થી ૮/૬ ભાગ સુધી**	**૮/૬ ટ્ઠા ભાગના છેડે**
૫. નીચ ગોત્ર	**૧ લા, ૨ જા ગુણસ્થાન સુધી**	**૨ જા ગુણસ્થાનના છેડે**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. શબ્દાદિ વિષય શું છે? **ગુણ** ૨. આ લોક શેનાથી પીડિત છે? **દુઃખ**

૩. આશ્રવ શેનું સ્થાન છે? **કર્મબંધ** ૪. મુનિ કેવા હોય છે? **જાગૃત**

૫. કોનો નિગ્રહ કરવાનો છે? **આત્મા**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. ભત્તકથાના માત્ર નામ લખો. **૧) ભોજનની અવાપકથા ૨) ભોજનની નિર્વાપકથા ૩) ભોજનની આરંભ કથા ૪) ભોજનની નિષ્ઠાનકથા.**

૨. નરકપાલ એટલે કોણ? **પરમધામી.**

૩. ચાર મહાવ્રત કોના શાસનમાં હોય? **વચ્ચેના ૨૨ તીર્થંકરના શાસનમાં.**

૪. એક લાખ યોજનના સ્થાનના માત્ર નામ લખો. **અપ્રતિષ્ઠાન, પાલક વિમાન, જંબૂદ્વીપ, સર્વાર્થસિદ્ધ.**

૫. ચોથા વિસામામાં શેની ઈચ્છા કરવાની નથી? એક શબ્દમાં લખો. **મૃત્યુ.**

૬. પૂર્વધારીનો વ્યવચ્છેદ એટલે શું? **પૂર્વગત શ્રુતનો વિચ્છેદ થવાથી.**

૭. મનુષ્ય લોકની ગંધ પહેલા આરામાં કેટલી ઉછળે છે? એક શબ્દમાં લખો. **૪૦૦ જોજન.**

૮. દેવ ઉત્કિલકા એટલે શું? **દેવની કલકલરૂપ દુર્ષધ્વનિ.**

૯. ...... ના કારણભૂત .... નો ક્ષય કરવામાં ...... અંતક્રિયા કરે છે. **દુ:ખ, કર્મો, ઉદ્યમવંત.**

૧૦. દાનશૂર અને ક્ષાંતિશૂર કોણ હોયછે? બે શબ્દમાં લખો. **વૈશ્રમણ, અરિહંત.**

(૧૦)

પ્ર.૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૪)**

૧. મોહનગૃહ બનાવો. **મલ્લિકુમારી કર્મચારી પુરુષોને કહે છે.**

૨. દેવકન્યા કે રાજકન્યા નથી. **અરહન્નક આદિ વણિક ચંદ્રચ્છાય રાજાને કહે છે.**

૩. અત્યંત આસક્તિ ન કરો. **મલ્લિકુમારી છ રાજાઓને કહે છે.**

૪. આ જ સાગર છે. **ચોક્ષા પરિવ્રાજિકા જિતશત્રુ રાજાને કહે છે.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. પૂરણનો જીવ શું બન્યો? **કુણાલ દેશના રુક્મિ નામના રાજા.**

૨. પ્રતિબુદ્ધિ રાજાએ પુષ્પ મંડપમાં શું જોયું? **એક મહાન શ્રીદામકાંડ.**

૩. અર્હન્નક શ્રાવકે દિવ્ય જોડ કોને આપી? બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **કુંભ રાજા, ચંદ્રચ્છાય રાજા**

૪. મલ્લિ કુમારી કઈ શિબિકામાં બેસીને કયા વૃક્ષ નીચે દીક્ષા લીધી? **મનોરમા, અશોકવૃક્ષ.**

૫. પ્રતિમાનું મસ્તક શેનાથી ઢાંકેલું હતું? **પદ્મકમળના આકારવાળા ઢાંકણથી.**

અથવા

પ્ર.૪ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. અભયકુમાર શેમાં કુશળ હતો? (૪) **શામ, દામ, દંડ, ભેદનીતિ.**

૨. કોણિકે શ્રેણિક રાજાને બંધનમાં નાંખી કઈ કઈ વસ્તુ વહેંચવાની વાત કરી? (૮)

રાજ્ય, રાષ્ટ્ર, બળ, વાહન, કોષ, કોઠાર, જનપદ.

૩. રાજા કોણિક શું લઈને યુદ્ધ માટે સજ્જ થયો છે? (૩) **બલ, વાહન, સેના.**

૪. કોણિક કુમાર શું લઈને રાજગૃહી નગરીથી નીકળ્યા? (૫) **અંત:પુર, પરિવાર, ભંડોપકરણ, વસ્ત્ર, પાત્ર.**

(૨૦)

પ્ર.૫ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. પહેલીવાર ચૂલણીપિતાની માતાએ ચૂલણીપિતાને શું કહ્યું? (૧×૮)

હે પુત્ર! તું આ રીતે જોરજોરથી બૂમાબૂમ કેમ કરે છે?

૨. ચૂલણીપિતા કેવી રીતે આત્માને ભાવિત કરવા લાગ્યા?

મહાવીર સ્વામીએ ફરમાવેલ ધર્મ પ્રજ્ઞપ્તિને સ્વીકારીને.

૩. ચૂલણીપિતા ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? **સૌધર્મ દેવલોકમાં ઈશાનકોણમાં રહેલા રહેલ અરૂણપ્રભ વિમાનમાં.**

૪. ચૂલણીપિતાએ એ તીવ્ર .... સહન કરી. **વેદના, સમભાવપૂર્વક**

૫. ચૂલણીપિતાએ શ્રાવકની પાંચ પ્રતિમાનું પાલન કર્યું. સાચું–ખોટું લખો. ખોટું સુધારીને લખો.

ખોટું. ચૂલણીપિતાએ શ્રાવકની ૧૧ પ્રતિમાનું પાલન કર્યું.

૬. ચૂલણીપિતા કયા નગરમાં રહેતા હતા? તેમની પત્નીનું નામ શું હતું? બે શબ્દમાં લખો.

વારાણસી, શામા.

૭. ચૂલણીપિતાએ કોની જેમ વ્રત અંગીકાર કર્યા? એક શબ્દમાં લખો. **આનંદ શ્રાવક.**

૮. દેવ શું લઈને આવ્યા હત્તા? **નીલકમળ જેવું ખડગ ધારણ કરીને.**

૯. નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૨)**

૧. તેથી મેં બૂમાબૂમ કરી. **ચૂલણીપિતા ભદ્રા સાર્થવાહીને કહે છે.**

૨. અકાલમાં જ મૃત્યુને પ્રાપ્ત કરીશ. **દેવ ચૂલણીપિતાને કહે છે.**

(આ) અંતગડ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૧૦)**

૧. મુનિઓ ....., ... અને ...... ની ચિંતાની ...... રહિત તેમજ ...... રહિત ભિક્ષા માટે દ્વારિકમાં પધાર્યા.

શીઘ્રતારહિત, ચપળતારહિત, લાભાલાભ, સંભ્રાંતિ, ઉદ્વેગ

૨. આ પ્રકારે ....., ... અને ..... વચનથી સંતુષ્ટ કર્યા. **ઈષ્ટ, મનોહર, મનાનુકૂળ.**

૩. સોમિલ બ્રાહ્મણ ....., ..., ... અને ..... લઈને પોતાના ઘર તરફ જઈ રહ્યો હતો.

સમિધા, કુશ, ડાભ, પત્ર.

૪. સોમિલ ....., ..., ..., ... ના જ્ઞાતા હતા. **ઋગ્વેદ, યજુર્વેદ, સામવેદ, અર્થવવેદ.**

૫. ગજસુકુમારને અનેક પ્રકારના ..... તથા ..... વચનોથી પણ સમજાવી ન શક્યા. **અનુકૂળ, પ્રતિકૂળ**

૬. દેવકી ભગવાન પાસે પહોંચીને .....–..... કરી પર્યુપાસના કરવા લાગ્યા. **વંદન, નમસ્કાર**

(૧૫)

પ્ર.૬ દશવૈકાલિક સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. જે યાવિ **મંદિત્તિ ગુરું વિઈત્તા, ડહરે ઈમે અપ્પસુએ ત્તિ ણચ્ચા ।**

હીલંતિ મિચ્છં પડિવજ્જમાણા, કરંતિ આસાયણ તે ગુરુણં ॥

અર્થ : જે સાધુ ગુરુની આ મંદબુદ્ધિ છે એવું સમજીને અથવા આ બાળક છે, અલ્પશ્રુત છે એવું માનીને નિંદા કરે છે તેઓ ગુરુજનોની આશાતના કરે છે, જેથી તેઓ મિથ્યાત્વી બની જાય છે.

૨. ચઉવ્વિહા **ખલુ વિણયસમાહી ભવઈ તંજહા–૧) અણુસાસિજ્જંતો સુસ્સૂસઈ ૨) સમ્મં સંપડિવજ્જઈ ૩) વેયમારાહઈ ૪) ણ ય ભવઈ અત્ત** સંપગ્ગહિએ ॥

અર્થ : ખરેખર વિનય સમાધિ ચાર પ્રકારની હોય છે. જેમ કે ૧) જે ગુરુ પાસેથી જ્ઞાન શીખ્યા હોય તેમને પરમોપકારી જાણી, જ્યારે તેઓ અનુશાસન કરે ત્યારે તેમની શિખામણ સાંભળવી. હંમેશા સેવા શુશ્રૂષા કરવી અને તેમની આજ્ઞા સાંભળવાની તૈયારી રાખવી, ૨) ગુરુ આજ્ઞા સાંભળીને તેમનો અભિપ્રાય બરાબર સમજવો, ૩) ત્યાર પછી ગુરુ આજ્ઞાનું પૂર્ણ પાલન કરવું અને શ્રુતજ્ઞાનની આરાધના કરવી ૪) અભિમાન ન કરવું અને આત્મપ્રશંસા ન કરવી.

૩. મહાગરા **આયરિયા મહેસી, સમાહિજોગે સુયસીલબુદ્ધિએ ।**
સંપાવઉકામે અણુત્તરાઈ, આરાહએ તોસઈ ધમ્મ કામી ॥

અર્થ : ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાનાદિ ભાવરત્નોને પ્રાપ્ત કરવાના ઈચ્છુક, શ્રુત અને ચારિત્રરૂપ ધર્માભિલાષી મુનિ જ્ઞાનાદિ રત્નોના ભંડાર, શ્રુત–ચારિત્ર અને બુદ્ધિશાળી, સમાધિવંત, મહર્ષિ, આચાર્ય મહારાજની આરાધના કરે અને તેમની વિનય–ભક્તિ કરીને પ્રસન્ન રાખે.

૪. અભિગમ **ચઉરો સમાહિઓ, સુવિસુદ્ધો સુસમાહિઅપ્પઓ ।**
વિઉલહિયં સુહાવહં પુણો, કુવ્વઇ ય સો પયખેમ મપ્પણો ॥

અર્થ : નિર્મળ ચિત્તવાળા, પોતાના આત્માને સંયમમાં સ્થિર રાખનાર તે મુનિ ચારે પ્રકારની સમાધિના સ્વરૂપને જાણીને, પોતાના આત્મા માટે પૂર્ણ હિતકારી અનેસુખકારી, પુનઃ કલ્યાણકારી નિર્વાણ પદ પ્રાપ્ત કરાવે છે.

(૨) મને ઓળખો. હું કોણ? **(૩)**

૧. મારામાંથી ડાળીઓ ઉત્પન્ન થાય છે. **થડ**
૨. મારો અર્થ થોડું છે. **ઉંછં**
૩. હું કઠોર વચનરૂપી બાણને સહન કરું છું. **સાધુ**
૪. હું પાણીથી સિંચાઈને વધુ છું. **વૃક્ષ**
૫. અમને મોક્ષ મળતો નથી. **સ્વાર્થી, લાલચી, દુર્ગુણી**
૬. કઠોર વચન મને વીંધી નાંખે છે. **હૃદય**

(૧૦)

પ્ર.૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. જ્ઞાનાચારના ભેદના માત્ર નામ લખો. (૨×૩)

કાળ પ્રતિલેખના, વિનય, બહુમાન, ઉપધાન, અનિહ્નવ, વ્યંજન, અર્થ, તદુભય.

૨. સંયમજીવનના ઉત્તરગુણ કેટલા છે? કયા કયા?

૭૦, ૪ પિંડવિશુદ્ધિ, ૪ અભિગ્રહ, ૫ સમિતિ, ૩ ગુપ્તિનું પાલન, ૧૨ ભાવના, ૧૨ સાધુ પડિમા આદરવી, ૨૫ પ્રતિલેખનામાં ઉપયોગ, ૫ ઈન્દ્રિયોનો નિગ્રહ કરવો.

૩. નીચેનામાં કયા આચાર લાભે? તે લખો.

૧) શારીરિક કષ્ટ સહન કરવું **તપાચાર** ૨) ચાલતા વાતો ન કરે **ચારિત્રાચાર**

૩) ધર્મથી પડતાને સ્થિર કરે **દર્શનાચાર** ૪) ક્રોધ ઓછો કરે. **તપાચાર**

૪. ૨૪ દંડકમાં લાભે એવા આત્મા કયા? **૭, ચારિત્ર આત્મા વર્જીને** (૧×૪)

૫. જ્ઞાન અને યોગ આત્મામાં કોણ વધારે અને કોણ ઓછા? કેટલા વધારે?

જ્ઞાન આત્મા ઓછા અને યોગ આત્મા વધારે. અનંતગુણા વધારે.

૫. ગાય જુગલિયામાં કેટલા અને કયા આત્મા હોય? **સાત. ચારિત્ર આત્મા વર્જીને.**

૭. કષાય ચારિત્ર આત્મામાં કેટલા અને કયા ગુણસ્થાન હોય? **૫, તે ૬ થી ૧૦ ગુણસ્થાન.**

(૧૦)

પ્ર.૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. ઉપપાત અને યોનિ એટલે શું?

વાટે વહેતા જીવ.

જીવોની ઉત્પત્તિનું સ્થાન, ઉત્પત્તિ ક્ષેત્રમાં લીધેલો પ્રથમ આહાર.

૨. સંવુડા આદિ યોનિનો અલ્પબહુત્વ લખો.

સર્વથી થોડા સંવુડા-વિયડા યોનિવાળા, તેથી વિયડા યોનિવાળા અસંખ્યાતગુણા, તેથી અયોનિવાળા અનંતગુણા, તેથી સંવુડા યોનિવાળા અનંતગુણા.

૩. જેનો ઉપપાત લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેનો ઉપપાત લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન લોકના ઘણા અસં.મા ભાગમાં હોય. તેમાં જીવના ભેદ ૧ પર્યાપ્તા બાદર વાઉકાય.

૪. જેની સમુદ્ઘાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનો ઉપપાત ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેની સમુદ્ઘાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનો ઉપપાત સંપૂર્ણ લોક, લોકના અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય, લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય., બે ઉર્ધ્વ કપાટ અને તિર્ચ્છાલોકમાં હોય. તેમાં જીવના ભેદ ૧૬ ૫ સૂક્ષ્મ સ્થાવરના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, બાદર પૃથ્વી, બાદર પાણી, બાદર વાયુ, બાદર વનસ્પતિ એ ચારના

અપર્યાપ્તા, બાદર વનસ્પતિકાય, પર્યાપ્તા, બાદર તેઉકાય અપર્યાપ્તા.

૫. અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧) વિજય દેવમાં વેદના (સચેત, મિશ્ર, **અચેત**)

૨) નિષ્કૂટ ભાગના વાયરાને યોનિ (**વિયડા**, સંવુડા, સંવુડાવિયડા)

૩) સંજનાની માતાને યોનિ (શંખાવર્ત, કર્મોન્નત, **વંશપત્તા**)

૪) અવસર્પિણીના પહેલા આરાના જીવમાં યોનિ (શીત, ઉષ્ણ, **શીતોષ્ણ**)

- **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- **NEXT CLASS STARTS AUGUST 4TH/5TH MONDAY AND TUESDAY.**
- **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**